

HEEMKUNDEKRING DE HEERLIJCKHEID
NISPEN

JAARVERSLAG

2020

1. Voorwoord.

Onderstaand jaarverslag bevat een overzicht van het verenigingsjaar 2020 van heemkundekring de Heerlijkheid Nispen. Een jaar dat in alle opzichten overschaduwd zou worden door de coronapandemie. De van overheidswege uitgevaardigde maatregelen ter bestrijding van het virus hadden tot gevolg dat veel activiteiten niet, dan wel op aangepaste wijze konden plaatsvinden. Daarnaast was ook de beperkte beschikbaarheid van bestuursleden en andere vrijwilligers voelbaar in het feit dat het werk door minder handen uitgevoerd moest worden.

2. Leden.

Het ledenaantal van heemkundekring de Heerlijkheid Nispen bedroeg in 2020 282 personen, waarvan 250 met een volledig lidmaatschap en 32 gezinsleden. Vier leden zegden het lidmaatschap op, waar drie nieuwe aanmeldingen tegenover stonden. Gedurende het verenigingsjaar overleden acht leden: mevrouw M. Van Campen-Hectors, de heer H.G.J. Nelemans, mevrouw E. van der Sanden-Goorden, de heer C.P. Sep, de heer C. Uijtdewilligen, de heer G. Verbraak, mevrouw M.G.L.N. Verbraak-van Eekelen en mevrouw C.A.M. Voorbraak-Goossens. Het bestuur heeft namens de vereniging zijn medeleven betuigd aan de nabestaanden. Ook aan andere heugelijke of minder heugelijke gebeurtenissen betreffende de leden werd door het bestuur aandacht besteed. Drie leden zegden hun lidmaatschap op.

De verschuldigde contributie voor een volledig lidmaatschap bleef ongewijzigd en bedroeg € 18. Datzelfde gold voor een gezinslidmaatschap, waarvoor de contributie € 9 bedroeg. Van de mogelijkheid om de contributie per automatische incasso te voldoen werd door 226 leden gebruik gemaakt.

3. Bestuur.

In 2020 maakten de volgende leden deel uit van het bestuur:

Voorzitter: René Leijdekkers

Vicevoorzitter: vacature

Secretaris: Inge Aerden

Penningmeester: Kees Schrauwen (tot 20 februari 2020 ; vanaf 21 februari 2020 waarnemend)

Lid: Loes Gommeren-van Eekelen

Een aantal taken en portefeuilles werden door personen buiten het bestuur vervuld.

Contactpersoon werkgroep Redactie Jaarboek: Henk Baselier

Eindredactie Jaarboek: Marius Broos

Contactpersoon Beheerscommissie: Corné Uijtdewilligen

Redactie websites: Corné Uijtdewilligen

Beheer Brabant Cloud: Corné Uijtdewilligen

Naamgevingcommissie gemeente Roosendaal: Corné Uijtdewilligen

Om verspreiding van Covid-19 zoveel mogelijk tegen te gaan, werden er beperkingen opgelegd ten aanzien van fysieke samenkomsten. Het bestuur kwam om die reden in 2020 maar drie keer bijeen voor een vergadering. Dringende zaken werden telefonisch besproken of per e-mail. Tijdens de vergaderingen kwamen diverse onderwerpen betreffende het bestuur, de vereniging en heemkunde in het algemeen aan de orde. De bestuursvergaderingen vonden plaats bij de bestuursleden thuis en in Dorpshuis Nisipa. Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 20 februari werd afscheid genomen van penningmeester Kees Schrauwen die zich niet herkiesbaar had gesteld voor een nieuwe bestuurstermijn. Kees was bereid om de lopende zaken met betrekking tot het penningmeesterschap waar te nemen tot het moment dat er een opvolger benoemd zou zijn. De gesprekken over nauwere samenwerking tussen de heemkundekringen van Nispen, Roosendaal en Wouw hebben in 2020 geen vervolg gekregen. Oorzaak hiervan was het feit dat de officiële benoeming van een nieuwe voorzitter bij de Roosendaalse heemkundekring uitgesteld moest worden als gevolg van de coronapandemie.

4. Algemene Ledenvergadering.

Op 20 februari vond de Algemene Ledenvergadering plaats. Deze werd gehouden in Dorpshuis Nisipa. Aanwezig waren dertien leden en vier bestuursleden. Na de opening van de vergadering door voorzitter René Leijdekkers kwam het vaststellen van de verslagen van de Algemene Ledenvergadering 2019 en het Jaarverslag 2019 aan de orde. Naar aanleiding van het jaarverslag werd een opmerking gemaakt. Beide verslagen werden verder ongewijzigd vastgesteld.

Penningmeester Kees Schrauwen nam het woord om de jaarcijfers over 2019 toe te lichten. Namens de commissie Rekening en Verantwoording deed Richard Konings verslag van de kascontrole. Omdat de administratie in goede orde was aangetroffen, stelde hij voor om aan het bestuur decharge te verlenen. Ad van Meir werd benoemd als lid van de Commissie Rekening en Verantwoording als vervanger van Jo Cleiren-Verbocht die aftredend lid was. De voorgestelde begroting voor 2020 werd ongewijzigd vastgesteld.

Bij de bestuursverkiezingen werd aftredend bestuurslid Loes Gommeren-van Eekelen herkozen voor een nieuwe termijn. Penningmeester Kees Schrauwen had besloten zich niet herkiesbaar te stellen voor het bestuur. Hij heeft negen jaar deel uitgemaakt van het bestuur in de functie van penningmeester-ledenadministrateur. Daarnaast was hij betrokken bij de organisatie van de ledenactiviteiten. Als blijk van waardering voor zijn werkzaamheden voor de vereniging ontving Kees uit handen van de voorzitter een cadeaubon, een fles wijn en bloemen. Hij bedankte de aanwezigen voor het getoonde vertrouwen en de prettige samenwerking.

Voorzitter René Leijdekker informeerde de ledenvergadering over de stand van zaken met betrekking tot de nauwere samenwerking tussen de drie erfgoedverenigingen in de gemeente Roosendaal, waarna Loes Gommeren-van Eekelen een toelichting gaf op het geplande activiteitenprogramma voor 2020.

Na een mededeling van voorzitter René Leijdekkers over het project Zandpaden van de Brabantse Hoeders, maakten twee leden gebruik van de rondvraag. Na sluiting van de vergadering werd de avond afgesloten met een leuke quiz over Nispen, samengesteld en gepresenteerd door Ad van Meir.

5. Huisvesting.

De diverse collecties van heemkundekring de Heerlijkheid Nispen werden zoveel mogelijk centraal bewaard in het ErfgoedCentrum Nispen, gevestigd Prins Bernhardstraat 2 in

Nispen. De ruimte werd gehuurd van de Wit Gele Kruisvereniging Nispen. De centrale wachtruimte in het Wit Gele Kruisgebouw kon gebruikt worden als vergaderlocatie. Diverse spullen van de heemkundekring werden opgeslagen op de zolder van basisschool De Linde, gevestigd Dorpsstraat 71 Nispen.

Voor de opslag van tentoonstellingsmaterialen en enkele voorwerpen mocht de heemkundekring gebruik maken van de loods van de familie De Jong-Arnoe, gevestigd Dorpsstraat 2 Nispen.

Het secretariaat en verkooppunt waren gevestigd op Dorpsstraat 26 Nispen.

6. Informatisering.

6.1. Website en sociale media.

Voor nieuws en informatie over de Nispense heemkundekring konden belangstellenden terecht op de verenigingswebsite. Daarnaast beheerde de heemkundekring subsites speciaal voor de jeugd en de canon van Nispen. Vanwege de gebleken belangstelling, bleef de speciale website in het kader van 75 jaar bevrijding van Nispen nog tot en met 15 augustus online.

De aandacht voor onze heemkundekring op de sociale media bedroeg 198 likes op Facebook en 124 volgers op Twitter. De filmpjes op het YouTube kanaal werden 508 keer bekeken.

6.2. Digitale ontsluiting collecties.

In verband met het beheer van de collecties en deze te kunnen presenteren aan een breed publiek, bleef heemkundekring de Heerlijkheid Nispen in 2020 deelnemen aan de Brabant Cloud. Op het openbare deel van de beeldbank waren 6.921 afbeeldingen beschikbaar van de collecties ansichten, foto's, kaarten, tekeningen, dia's en affiches, alsmede 515 afbeeldingen van de collectie voorwerpen.

7. Werkgroepen.

7.1 Werkgroep Redactie Jaarboek.

De werkgroep Redactie Jaarboek werd in 2020 gevormd door Henk Baselier (redactiesecretaris), Marius Broos (eindredacteur), Madeleine Dekkers-Schepers, en Corrie Verbraak-van Haperen. De werkgroep droeg zorg voor het verschijnen van het jaarboek van onze vereniging. De redactieleden vergaderden in 2020 vier keer. Het bestuur ontving verslagen van de redactievergaderingen.

7.2 Beheerscommissie ErfgoedCentrum Nispen.

De Beheercommissie werd in 2020 gevormd door Henk Baselier en Corné Uijtdewilligen. De commissie droeg zorg voor de verwerving, beschrijving en het beheer van de collecties van het ErfgoedCentrum Nispen. De commissie voorzag het bestuur regelmatig van geactualiseerde overzichten en voorstellen met betrekking tot het beheer van de collecties. De collecties werden in 2020 uitgebreid met enkele schenkingen. Zo mochten wij een grote schenking ontvangen van de nabestaanden van Kees Wiericx. Wijlen Kees Wiericx was vele jaren actief in het Nispense verenigingsleven zoals bij NSV en het Oranje Comité. Diverse herinneringen aan activiteiten van de lokale voetbalvereniging, People Relax en de Trim-Gymclub maar bijvoorbeeld ook documenten met betrekking tot het buurtschap Luie Brandput heeft hij achtergelaten en hebben wij van zijn zoons mogen ontvangen.

De schenking is een waardevolle aanvulling op onze verzamelingen met betrekking tot het Nispens erfgoed.

Tevens waren wij bijzonder verheugd dat het archief van Sociëteit People Relax aan onze verzameling kon worden toegevoegd. Het betrof foto's, plakboeken en affiches. Te samen geven deze documenten een mooi tijdsbeeld van de jeugd- en muziekcultuur van eind jaren 60 tot eind jaren 80 van de vorige eeuw.

Ook uit de nalatenschap van het echtpaar Geert en Maria Verbraak-van Eekelen mochten wij een schat aan materialen met betrekking tot Nispen ontvangen die zij in de loop der jaren als fervente heemkundigen hadden verzameld. Het betrof foto's, boekwerken, video-opnamen en overige documentatie die vanaf eind 2020 nader geïnventariseerd en geregistreerd zou worden.

Naast bovengenoemde schenkers is de heemkundekring ook alle overige schenkers bijzonder dankbaar voor de gedane schenking. Behalve schenkingen zorgde ook het op orde brengen van de achterstallige registratie van diverse items voor de getalsmatige uitbreiding van de collecties.

De aantallen beschreven items bedroegen per 31 december 2020:

- Topografisch Historische Atlas:

- Ansichten	133
- Foto's	5.763
- Kaarten	73
- Tekeningen	50
- Dia's	634
- Affiches	277
Totaal	6.921

- Bidprentjes 1.482

- Boeken- en tijdschrifttitels 389

- Voorwerpen 515

- Video- en filmopnamen

- films	2
- videobanden	15
- DVD's	41
Totaal	58

- Geluidsopnamen

- audiocassettes	8
- compact discs	2
- grammofoonplaten	9
Totaal	19

- Documentatieverzameling 96 (92 mappen en 4 dozen)

- Inventarisnummers
overig verzameld archiefmateriaal 0044

In 2020 werd er één keer een inloopochtend gehouden. Van de mogelijkheid om het ErfgoedCentrum op afspraak te bezoeken werd geen gebruik gemaakt.

8. Activiteiten en evenementen.

8.1. Winterwandeltocht.

Op zondag 1 maart 2020 vond de jaarlijkse wandelactiviteit van onze heemkundekring plaats. Daaraan namen 28 personen deel. De route ging via de Heijbeeksestraat, Het Zijl, Oude Turfvaartsestraat en Zonnelandstraat via de Nispenseweg terug naar Nispen. Daar werd nog een lus gewandeld door De Lind, Kozijnenstraat en Bergsebaan terug naar het startpunt in café Tivoli.

De wandelaars kregen de opdracht mee om alle boerderijnamen die men onderweg tegenkwam te noteren. Want bij terugkomst wachtte nog een puzzel die met behulp van de letters uit de boerderijnamen opgelost kon worden. Iedereen die binnen een kwartier na terugkomst de juiste oplossing gevonden had, werd beloond met een extra consumptie. Onder het genot van een heerlijke kom soep, lukte dat bij iedereen. Al had de een er wat meer tijd en/of hulp voor nodig dan de ander. Ook de weersomstandigheden die beter waren dan voorspeld, hielpen mee om er een geslaagde activiteit van te maken..

8.2. Inloopochtenden ErfgoedCentrum Nispen.

De geplande inloopochtend op 4 april 2020 kon vanwege de coronacrisis niet doorgaan. Op 3 oktober kon de inloopochtend op aangepaste wijze georganiseerd worden. Om drukte te vermijden en voldoende afstand te kunnen bewaren, was vooraf aanmelden voor een tijdslot noodzakelijk en moesten contactgegevens van bezoekers worden geregistreerd. Tijdens de inloopochtend was er de mogelijkheid tot het inzien van onze collecties, het stellen van vragen of gewoon een gezellig praatje. Tevens werden speciaal voor deze gelegenheid exemplaren ons jaarboek (jaargangen 2012 en ouder en voor zover nog voorradig) en een aantal overige (tweedehands)boekwerken aangeboden tegen gereduceerde prijzen.

8.3. Open Monumentendag.

In het kader van de jaarlijkse Open Monumentendag was op zaterdag 12 september de Nispense kerk H. Maria Hemelvaart tussen 10.00 uur en 17.00 uur opengesteld voor het publiek. Ook bij deze activiteit dienden de RIVM-richtlijnen met betrekking tot het coronavirus te worden nageleefd. Dat was de reden dat de beltkorenmolen aan de Dorpsstraat niet te bezoeken was. De Vredeskapel in de Heijbeeksestraat is tijdens de zomermaanden regulier opengesteld en dus ook te bezoeken tijdens Open Monumentendag.

8.4. Fietstocht.

Onder prima weersomstandigheden vond op zondag 20 september de cultuurhistorische fietstocht van onze heemkundekring plaats. Daarbij werden de richtlijnen in verband met de bestrijding van Covid 19 in acht genomen. Er meldden zich 31 deelnemers bij de inschrijving, waaronder een flink aantal nieuwe gezichten.

De fietsers genoten niet alleen van de mooie weersomstandigheden, maar hadden ook veel lof voor de fraaie route. Die liep via het Hollandsdiep, Essen, Horendonk, Lange Schouw, Nederheide, Langendijk, de zuidrand van Roosendaal en over het Molenbeekpad terug naar Nispen. Onderweg was het voor de deelnemers goed opletten geblazen om de vier vragen

die met de routebeschrijving waren uitgereikt goed te kunnen beantwoorden. Bij terugkomst bleek dat men dat goed had gedaan, want iedereen bleef binnen de foutmarge en ontving als beloning een exemplaar van het fotoboekje Over de schouder bekeken. Ook werd iedere deelnemer nog getrakteerd op een consumptie.

Het bestuur kan terugkijken op een geslaagde middag en hoopt vooral de – relatief jonge – mensen die voor het eerst meegedaan hebben vaker te mogen begroeten bij activiteiten van onze vereniging.

8.5. Presentatie jaarboek 2020.

Vanwege de verscherpte maatregelen in verband met de bestrijding van het coronavirus, kon de geplande presentatie van het 28e jaarboek van onze heemkundekring op donderdag 29 oktober niet doorgaan in Dorpshuis Nisipa. Als alternatief werd er door Piet Hectors en Inge Aerden een film gemaakt waarin de uitreiking van een exemplaar aan alle auteurs en redactieleden was te zien. Vanaf 28 oktober was het filmpje te bekijken via onze website en social mediakanalen. Van vele kanten ontvingen wij positieve reacties op de alternatieve boekpresentatie.

8.6. Afsluiting herdenkingsjaar 75 jaar bevrijding.

De verhalenroute ter gelegenheid van 75 bevrijding van Nispen werd in het voorjaar van 2020 voortgezet vanwege het succes van de activiteit en het feit dat er ook in 2020 nog veel aandacht was voor 75 jaar bevrijding van Nederland. Tot en met 5 mei bleven de bordjes van 'Nispen Remembers' op hun plaats. De informatiefolders met plattegronden konden op onze speciale website Nispen Remembers gedownload worden.

De heemkundekring kijkt zelf met een goed gevoel terug op deze verhalenroute en heeft geconstateerd dat er veel belangstelling was van Nispenaren en andere geïnteresseerden om op deze manier deze donkere periode in onze recente geschiedenis te 'belevén'. Het is alleen jammer dat de beoogde activiteit voor de leerlingen van de basisschool vanwege het coronavirus niet kon doorgaan.

Graag willen wij iedereen bedanken die zijn of haar medewerking heeft verleend aan het succes van de verhalenroute. Wij denken daarbij ook aan alle bewoners die zo vriendelijk waren om gedurende vele maanden een bordje in of voor hun tuin te dulden. En wij vinden het absoluut geweldig dat onze twintig bordjes alle maanden gespaard zijn gebleven van vandalisme.

Filmclub ESRA uit Roosendaal had een film gemaakt van alle activiteiten die in 2019 ter gelegenheid van 75 jaar bevrijding in de stad en dorpen van gemeente Roosendaal plaatsvonden. Onder andere de estafetteloop van Normandië naar Nispen en de start van het herdenkingsjaar in de H. Maria Hemelvaartkerk in Nispen maakten onderdeel uit van de compilatie. De filmvertoning vindt plaats op 23, 24 en 25 oktober in City Cinema in Roosendaal.

9. Publicaties.

9.1. Jaarboek.

In het jaarboek 2020 werd aandacht besteed aan de geschiedenis van natuurgebied Het Everland in een artikel van Toon Laro. Henk Baselier beschreef als aanvulling op een eerder verschenen artikel van Johan Matthijssen de geschiedenis van honderd jaar toneelvereniging Tot Onderling Genoegen-Onderling Kunstgenot. Ook van de hand van Henk Baselier was het 21e deel in de serie bebouwingsgeschiedenis van Nispen. Dit keer

werden bestaande en verdwenen panden aan de Oude Turfvaartsestraat en Kerkweg behandeld. De uitnodiging om ter gelegenheid van 75 jaar bevrijding een lezing en rondwandeling te verzorgen was voor Tweede Wereldoorlogexpert Robert Catsburg aanleiding om nader onderzoek te doen naar de gevechtshandelingen in en rond Nispen in oktober 1944. Het resultaat was een artikel dat interessant is voor zowel de geïnteresseerde in militaire geschiedenis als de 'doorsnee' lezer. Loes Gommeren-van Eekelen stelde de kroniek samen van Nispen in 1919. Alle Nispense nieuwsfeiten werden door Corrie Verbraak-van Haperen bijeengebracht in de kroniek van Nispen 2019. Ook het jaarverslag 2020 van heemkundekring de Heerlijkheid Nispen was opgenomen in het jaarboek, evenals een in-memoriam van Maria Verbraak-van Eekelen geschreven door Henk Baselier. Het jaarboek had een omvang van 154 pagina's en was rijk voorzien van kleurenafbeeldingen. De oplage bedroeg 300 exemplaren. Marius Broos was verantwoordelijk voor de opmaak en beeldredactie. Het druk- en bindwerk werd verzorgd door drukkerij Altorffer Roosendaal.

9.2. Nispens Heem Nieuws.

In 2020 verscheen de nieuwsbrief Nispens Heem Nieuws slechts één maal. De samenstelling werd verzorgd door René Leijdekkers (eindredactie) en Inge Aerden. De geprinte oplage daalde naar 95 exemplaren. 192 leden en relaties ontvingen een digitale versie per e-mail. Het printwerk werd verzorgd door Prima Print Essen.

10. In Memoriam: Geert en Maria Verbraak-van Eekelen.

Op 26 juli 2020 overleed ons lid Maria Verbraak-van Eekelen op 85-jarige leeftijd. Zij heeft veel voor onze vereniging betekend. Vanaf de oprichting in 1991 was Maria een actief lid van Heemkundekring de Heerlijkheid Nispen. Haast bij alle activiteiten was zij aanwezig. Meestal in het gezelschap van haar echtgenoot Geert die enkele maanden eerder, 1 april 2020, overleden was. Samen hielpen ze mee met het organiseren van tentoonstellingen. Ook droeg Maria haar steentje bij aan het samenstellen van fotoboekjes en andere brochures van de heemkundekring. Daarnaast kon men altijd op haar een beroep doen voor informatie over vele (oud-)Nispenaren.

Maria was eveneens vanaf het begin, in 1993, lid van de redactie jaarboek en schreef twintig jaar lang de Kroniek van Nispen van het voorafgaande jaar. Tevens verzamelde zij hiervoor alle krantenknipsels uit de dag- en weekbladen. Voor het jaarboek schreef zij ook nog een kleine dertigtal andere artikelen van uiteenlopende aard. Omdat zij geen rijbewijs had, reed Maria vele kilometers op haar fiets om bij de mensen informatie te verzamelen. Het sociale praatje wat hieruit volgde was minstens zo belangrijk voor haar.

In 1993 verscheen haar eerste artikel met de titel Nispen en de sigarenindustrie en in 2017 schreef zij haar 25ste en tevens laatste artikel: Het Zuivelhuis-Textielhuis te Nispen. Maria was als redactielid altijd kritisch bij het lezen van de artikelen die in het jaarboek werden geplaatst. Ieder puntje moest op de i en de juiste namen bij de foto's.

Hierna deed ze een stapje terug vanwege haar afnemende gezondheid en die van Geert. Enkele jaren volgde zij de redactie nog wel vanaf de zijlijn. In het najaar van 2019 verhuisden Maria en Geert, met pijn in het hart, naar woon-zorgcomplex De Pastorie in Nispen.

Aangezien zij zelf geen gezin hadden, was het daar al gauw weer de zoete inval van familie en bekenden en raakten ze er een beetje gewend. Helaas kwam daar door de coronacrisis een eind aan. Dat het verblijf daar uiteindelijk zo kort zou zijn, hadden we niet verwacht.

Wij zijn Maria en Geert zeer veel dank verschuldigd voor al hun inzet voor de heemkundekring van Nispen en de redactie in het bijzonder!

11. Rabo ClubSupport.

De Rabo ClubSupportactie 202 liep van 5 tot 25 oktober. Leden van de Rabobank Zuid-West Brabant konden in die periode hun stemmen uitbrengen op de deelnemende clubs. Elke stem vertegenwoordigde een geldelijke waarde voor de ontvanger. Voorafgaand aan de stemming werden door onze heemkundekring huis aan huis flyers verspreid in de dorpskern en het buitengebied van Nispen. De sponsoractie leverde uiteindelijk € 350 op voor de verenigingskas. Dat was helaas € 227 minder dan in 2019. Desalniettemin is de heemkundekring dankbaar voor de op haar uitgebrachte stemmen.

12. Kerstattentie vrijwilligers.

Ook in 2020 ontvingen de vrijwilligers die zich structureel inzetten voor onze vereniging een kerstattentie in de vorm van een kerststol en -kaart. Dit leverde wederom dankbare reacties op. De kerstkaart werd ontworpen door Inge Aerden. René Leijdekkers en Kees Schrauwen verzorgden de kerststollen en de bezorging bij de vrijwilligers.

Het bestuur van heemkundekring de Heerlijkheid Nispen

Namens deze,

M.A.M. Leijdekkers, voorzitter

I.E.C.M. Aerden, secretaris